

Projekt podejmuje zagadnienie czasu społecznego definiowanego jako ukryty system życia społecznego i osobistego, określanego również jako „głęboka struktura” każdej kultury. Celem naukowym projektu jest próba odpowiedzi na pytanie za pomocą jakich praktyk kulturowych związanych z zarządzaniem czasem konstruowana jest temporalność neoliberalnych podmiotów. W projekcie koncentruję się na zagadnieniach czasowości związanych ze zjawiskiem rozwarstwienia czasu społecznego we współczesnym społeczeństwie. Dokonam analizy tego jak kulturowe praktyki zarządzania czasem odnoszą się do współczesnego wymiaru ekonomii oraz jaka jest rola czasu w praktyce gospodarowania i zarządzania. Ukażę także doświadczenia jednostek dotyczące podziału na czas pracy i czas wolny w kontekście deregulacji i uelastycznienia tych elementów w dobie neoliberalizmu, a także systemowej redystrybucji czasu społecznego, zależnej od charakteru zajęć, zawodu, wykształcenia, płci i wieku. Określę również cechy czasowej organizacji życia codziennego, wynikającej z implementowania kulturowych praktyk zarządzania czasem, a także z wzorów społecznych zachowań temporalnych, zauważalnych w rytmach życia społecznego, częściowo narzuconych jednostce i stanowiących praktykę konstruowania podmiotów społecznych.

W tym celu zbadam treści zawarte w internecie dotyczące hasła „zarządzanie czasem”; techniki prezentowane podczas szkoleń z zarządzania czasem, dzięki którym osoby biorące w nich udział mają skuteczniej realizować wyznaczone cele i efektywniej pracować; a także strategie, które jednostki wypracowują we współczesnej kulturze pośpiechu i efektywności dążąc do realizacji neoliberalnych wartości, takich jak efektywność, innowacyjność i kratywność. Różnorodne praktyki związane z zarządzaniem czasem przeanalizuję pod kątem opresyjnych instrumentariów formujących temporalność poszczególnych podmiotów, strategii nacisku stosowanych w ramach technologii władzy i mikrofizyki aparatów dyscyplinarnych.

Ważnym elementem współczesnych „reżimów czasu“ stały się nowe technologie, rozumiane na potrzeby realizacji celów projektu jako posiadający moc sprawczą, nie-ludscy aktorzy, którzy są tak samo społeczni, jak i technologiczni, w tej samej mierze przynależą do obszaru natury, co kultury. Należą do nich technologie ICT, komputery, urządzenia mobilne, telefony komórkowe, współczesne planery, aplikacje, nowoczesne kalendarze i przenośne organizery. Służą one jednostkom do zarządzania czasem i poprzez mechanizmy władzy poddają dyscyplinie ciała neoliberalnych aktorów społecznych. Urządzenia aranżujące temporalność jednostek zapoczątkowują zmiany w sposobie doświadczania zjawisk czasowych.

Projekt jako antropologiczne narzędzie krytyki kulturowej zmierza w kierunku defamiliaryzacji czasu zegarowego rozumianego jako coś naturalnego i oczywistego dla kultury zachodniej. Istotnym atutem projektu są etnograficzne badania terenowe, które w przypadku badania kulturowych przejawów neoliberalizmu umożliwiają dotarcie do praktyki społecznej i wiedzy na temat manifestacji neoliberalizmu w mikroskalach. W projekcie połączona została perspektywa antropologii kulturowej wraz z jakościową analizą zmian następujących w wyniku rozwoju neoliberalnej ideologii. Prezentowane podejście można określić etnografią doświadczenia czasowości podmiotów społecznych.

Powodem podjęcia danej tematyki badawczej jest konieczność analizy zjawisk, które są efektem społeczno-gospodarczych zmian zachodzących w epoce neoliberalizmu rozumianego jako podstawowy, polityczno-ekonomiczny paradygmat współczesności. Przemiany te często są interpretowane jako niezamierzone i nieprzewidziane konsekwencje nowoczesnego stosunku do czasu, charakteryzującego się znacznym przyspieszeniem, koncentracją na przyszłości i planowaniem. Prowadzi to do rosnącej roli teraźniejszości, akceleracji i delinearyzacji czasu społecznego. Nowatorstwo projektu wynika z uzględnienia zagadnień ekonomicznych i technologicznych, które w nierozzerwalny sposób wiążą się z kulturowymi praktykami zarządzania czasem.